

Dostęp dzieci niepełnosprawnych do przedszkoli publicznych w świetle przepisów prawa oświatowego.

Prawo dzieci i młodzieży do edukacji zagwarantowane jest przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

W myśl art. 1 pkt 5 i 5a system oświaty zapewnia w szczególności możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, oraz opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych.

Zgodnie z art. 71b ust. 1 ww. ustawy kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawną wymagającą stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w przedszkolach/szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych i ośrodkach.

Jednocześnie w myśl art. 14 ust. 1 ustawy o systemie oświaty wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat i jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego (3-5 lat).

Kryteria rekrutacji do przedszkoli zostały określone w rozporządzeniu ministra edukacji narodowej i sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. Nr 26, poz. 232, z późn. zm.). Natomiast szczegółowe zasady rekrutacji dzieci do danego przedszkola powinny być określone w jego statucie, zgodnie z § 16 ust. 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia ministra edukacji narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624).

Decyzję o przyjęciu dziecka niepełnosprawnego do wybranej przez rodziców placówki wychowania przedszkolnego podejmuje dyrektor tej placówki. Natomiast w przypadku dziecka realizującego roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, które zaleca kształcenie dziecka odpowiednio w przedszkolu specjalnym albo w przedszkolu ogólnodostępnym lub integracyjnym, odpowiednią formę kształcenia, na wniosek rodziców, zgodnie z art. 71b ust. 5a ustawy, zapewnia jednostka samorządu terytorialnego właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, do której zadań własnych należy prowadzenie przedszkoli.

Wszystkie kwestie związane z zapewnieniem dzieciom niepełnosprawnym odpowiednich warunków podczas pobytu w przedszkolu należą do obowiązków dyrektora, który powinien je uregulować w uzgodnieniu z organem prowadzącym. W sytuacji, gdy w przedszkolu jest takie dziecko, dyrektor obowiązany jest przygotować kadrę pedagogiczną i innych pracowników do pracy z nim oraz stałego udzielania pomocy, w tym psychologiczno-pedagogicznej, oraz wsparcia zapewniającego optymalne warunki pobytu, dostosowane do jego indywidualnych potrzeb.

Obowiązkiem organu prowadzącego przedszkole/szkołę/placówkę jest, zgodnie z art. 5 ust. 7 pkt 1 ww. ustawy, zapewnienie wszystkim dzieciom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

Ustawa o systemie oświaty reguluje również kwestie związane z zapewnieniem uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu do przedszkoli, szkół i placówek. Zgodnie z art. 14a ust. 4 ustawy obowiązkiem gminy jest zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom sześciolatniom bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub ośrodka umożliwiającego dzieciom z głębokim upośledzeniem umysłowym, a także dzieciom upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego albo zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice. Przez najbliższe przedszkole, szkołę czy ośrodek należy rozumieć taką placówkę, która zapewnia odpowiednie warunki do kształcenia specjalnego zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym również zajęcia specjalistyczne wskazane w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Jak wynika z powyższego, zgodnie z obowiązującymi obecnie regulacjami prawa oświatowego wszystkie dzieci niepełnosprawne, niezależnie od tego, jakiego rodzaju niepełnosprawność czy choroba je dotknęła, mogą uczęszczać do przedszkoli ogólnodostępnych, integracyjnych lub specjalnych, w zależności od ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

Wypowiedź Podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Zbigniewa Włodkowskiego w sprawie dostępu dzieci niepełnosprawnych do przedszkoli publicznych z dnia 5 marca 2010 r.

Przepisy prawne dotyczące organizacji wczesnego wspomagania rozwoju:

Wczesne wspomaganie rozwoju organizowane jest na podstawie zapisów zawartych w Ustawie o systemie oświaty (Art. 71b pkt 2a):

„W przedszkolach, szkołach podstawowych, w tym specjalnych, oraz w ośrodkach, o których mowa w art. 2 pkt 5, a także w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, mogą być tworzone zespoły wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną”.

Kolejne akty prawne szczegółowo regulujące działanie zespołów wczesnego wspomagania rozwoju dziecka to: Rozporządzenie MENiS z dnia 4 kwietnia 2005r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz.U. nr 68, poz. 587) i Rozporządzenia MEN z dnia 3 lutego 2009r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz.U. nr 23, poz. 133).

Źródłem finansowania wczesnego wspomagania jest subwencja oświatowa, której szczegółowe zasady znajdują się w Rozporządzeniu MEN z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji (Dz.U. z 2009 r. Nr 222 poz. 1756).

Przepisy prawa oświatowego dotyczące procedur wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i nauczania indywidualnego znajdują się w:

Rozporządzeniu MEN z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z dnia 30 września 2008 r.)

Wykaz niepełnosprawności kwalifikujących dzieci do kształcenia specjalnego i innych form pomocy dziecku oraz zakres wymagań wobec nauczycieli realizujących opiekę i kształcenie dziecka niepełnosprawnego znajdują się w :

Rozporządzeniu MENiS z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych

oraz

Rozporządzeniu MENiS z dnioa 18 stycznia 2005 r. w sprawie organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach.